

CARTE DE ÎNVĂȚĂTURĂ
CULIȚĂ IOAN UȘURELU: “GENERAȚII- DIALOGURI NECESARE”
(Editura Andrew – Focșani, 2007)

Volumul se deschide cu un măgulitor “Cuvânt înainte” semnat de reputatul romancier, acad. Nicolae Breban, ceea ce conferă opului o citire într-o cheie specială, garantată și avertizatoare, totodată, a celor 30 de texte ce compun sumarul ediției.

Cu harnica lui modestie, autorul n-a subintitulat acest volum cu sintagma “Dialoguri esențiale” - cum se cuvenea - , ci cu mai “blândul” “Dialoguri necesare”. O carte într-un fel unică, în literatura contemporană, fiindcă de la celebrele dialoguri cioculesciene nimic n-a mai apărut (sau nu știm noi) în această manieră superior-didactică și reverberată în marea morală a ultimului secol.

De altfel, Culiță Ioan Ușurelu este autorul și a unui alt volum de succes (era să scriu tratat); “Multum in parvo”, pe care am avut privilegiul de a i-l prefața, din paginile căruia reverberează multe filoaie în textele de acum. Orânduite alfabetic, temele acestui semmum par și sunt o adevărată carte de învățatură.

Fără voie, această manieră te trimite la dialogurile platoniciene, conjugate cu gândirea socratică izvorâtoare de mari adevăruri. Întrebările și răspunsurile se revarsă unele-n altele ca într-o clepsidră mereu răsturnată. În cartea lui Culiță Ioan Ușurelu nu-s interogații formale, ci mai ales meditații mână-n mână cu ale Tatălui și ale Fiului, dar și cu ale Fiicei, Nepotului și cu ale Bunicului (generații !) pe un drum curgător către credință, cumpătare, înțelegere și îndumnezeire.

Deseori, scrierea are accente patetice și, de ce nu, polemice, cu directitate precisă la practicile politice românești din zilele noastre. Realitățile străvechi și realitățile de azi se contemplează în paralel în oglinda aceluiși Adevăr.

Nu știu dacă este locul și chipul să amestec propria-mi morală în acest tratat bine structurat, dar aș transcrie aici, ca un omagiu adus autorului, un catren personal care frământă în rimele lui același aluat, neadormit: “Prostul întotdeauna e tânăr / înțeleptul îmbătrânește mereu / ține-mi, Doamne, cumpăna dreaptă pe umăr / și trece-mi binele totdeauna prin greu !”.

Volumul se susține și pe o plasă de citate clasice, din antichitate până azi, piloni de rezistență pentru raționamentele bine dezvoltate ale autorului. Există și o istorie subterană în paginile lui Culiță Ioan Ușurelu cu precise referiri la etape și evoluții eronate care au biciuit destinul poporului român.

Cartea “Generații” (care ar putea înainta într-un serial de volume) eu am încărcat-o cu sublinieri apăsate de la un capăt la altul, semn al unei lecturi care fascinează. Ea este – cum am mai amintit – și o colecție de maxime monumentale și formative la îndemâna tinerilor învățaței care nu prea mai au răbdare și timp de studiu în biblioteci.

Paginile cărții au prospețimea unei pedagogii înalte, “fără pedanterie didactică”, cum observa acad. Nicolae Breban, statornicind preceptele de bază ale umanitarismului.

Gheorghe Istrate